voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 10 september 2025

Onderwerp	Armoede- en schuldenmonitor 2025
Versienummer	1
Portefeuillehouder	Michiel van Willigen

Samenvatting
Met de Armoede- en Schuldenmonitor brengen we jaarlijks in beeld wat de trends en ontwikkelingen zijn op het gebied van armoede en schulden in Zwolle. Zo geeft de monitor cijfermatig inzicht over demografische ontwikkelingen van Zwolse (minima)huishoudens. Daarnaast biedt de monitor inzicht in het bereik van de gemeentelijke dienstverlening op het gebied van armoede en schulden.

De financiële zorgen van inwoners blijven een belangrijk aandachtspunt, ondanks enige stabilisatie van prijzen in 2024. Landelijke maatregelen zoals verhogingen van het minimumloon en kindgebonden budget bieden verlichting, maar veel huishoudens ervaren nog steeds financiële druk.
In Zwolle neemt het aantal bijstandsuitkeringen toe en zoeken meer mensen hulp bij financiële problemen. Tegelijkertijd groeit het risico op problematische schulden, hoewel het percentage huishoudens met zulke schulden stabiel blijft.

De monitor wordt elk najaar aan de Raad aangeboden.

Bijlagen
Armoede- en Schuldenmonitor Zwolle 2025

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De armoede- en schuldenmonitor 2025

Datum 10 september 2025

Inleiding
In het sociaal domein werken we aan monitoring die ondersteunt bij het sturen op maatschappelijk effecten (raadsinformatienota Doorontwikkeling monitoring sociaal domein, januari 2018).

Om als gemeente een goede invulling te kunnen geven aan het armoede- en schuldenbeleid en de uitvoering ervan, is het noodzakelijk om de ontwikkelingen in de doelgroepen nauwlettend in de gaten te houden. De Armoede- en Schuldenmonitor biedt (cijfermatig) inzicht in de ontwikkelingen op armoede en schuldengebied van de voorgaande jaren. De monitor dient als instrument voor de gemeente maar ook voor partners in de stad om beleid op af te kunnen stemmen. De monitor wordt jaarlijks in het najaar aan de raad aangeboden.

Het eerste deel van de monitor geeft inzicht in de ontwikkelingen in omvang en aard van de groep inwoners die moeten rondkomen van een laag inkomen en in het gebruik van de Zwolse armoederegelingen. Het tweede deel schetst een beeld van de ontwikkelingen in de omvang en de aard van de schuldenproblematiek in Zwolle.

Kader
Via een motie (aangenomen 3 juli 2017) heeft de Raad verzocht de monitor jaarlijks op te maken.

Kernboodschap
We willen met de Armoede- en Schuldenmonitor laten zien wat de huidige trends en ontwikkelingen zijn op het gebied van armoede en schulden in Nederland. We geven cijfermatig inzicht over demografische ontwikkelingen van Zwolse (minima)huishoudens en inzicht in gemeentelijke dienstverlening op het gebied van armoede en schulden.
Met de monitor bieden we de gemeente en haar partners in de stad een instrument om op af te kunnen stemmen.

Toelichting
De afgelopen periode stonden de financiële zorgen van inwoners opnieuw hoog op de agenda. Na de energiecrisis en hoge inflatie in de voorgaande jaren, zien we dat prijzen zich in 2024 enigszins stabiliseren, maar dat veel huishoudens nog steeds de gevolgen voelen van gestegen kosten en schulden die zijn opgebouwd. Tegelijkertijd is er meer aandacht gekomen voor bestaanszekerheid in brede zin, met landelijke maatregelen zoals verhogingen van het minimumloon en kindgebonden budget. Voor een deel van onze inwoners blijft het echter moeilijk om financieel het hoofd boven water te houden. Als gemeente zetten we ons in om juist die inwoners te bereiken en te ondersteunen, zodat financiële zorgen niet onnodig leiden tot grotere problemen.
Hieronder lichten we een aantal kerninzichten uit de monitor toe.

1. *De cijfers uit de monitor laten zien dat het percentage huishoudens in Zwolle met een laag inkomen tussen 2021 en 2022 licht is gedaald. De voorlopige CBS cijfers laten zien dat er in 2023 wel een stijging wordt verwacht.*
2. *Het percentage kinderen in huishoudens met een laag inkomen is gedaald in 2022. CBS verwacht wel een lichte stijging in 2023.*
3. *De gemiddelde schuldenlast van inwoners voor wie een schuldregeling is opgestart, was in 2024 ongeveer €30.000. Dit is lager dan het gemiddelde in 2023 (€37.000) en de gemiddelden in de jaren daarvoor.*

4. *De cijfers van Geldfit laten zien dat het aandeel Zwolse huishoudens dat een groot risico loopt om problematische schulden te krijgen stabiel is. Het aandeel huishoudens met problematische schulden is volgens CBS stabiel gebleven met een percentage van 8,8% in 2023 naar 8,9% begin 2024. Deze cijfers suggereren een stabiele situatie rondom financiële problematiek.*
5. *De spreekuren van Op Orde en het Deltion College hadden in 2024 opnieuw de hoogste bezoekersaantallen sinds jaren. Het aantal aanvragen bij schulddienstverlening blijft een stijgende lijn. Ook zijn er meer inwoners benaderd in het kader van vroegsignalering als in 2023. Mogelijk duiden deze cijfers erop dat financiële hulpverlening beter wordt gevonden door inwoners met geldzorgen. Dat is een gunstige ontwikkeling, zeker in verhouding tot het vooralsnog stabiel lijkende aandeel huishoudens met financiële problematiek.*

Verantwoording gebruikte informatiebronnen
De gegevens in het armoede en schulden gedeelte van de monitor zijn afkomstig uit verschillende bronnen. Cijfers over bijvoorbeeld de aantallen huishoudens met een laag inkomen en hun kenmerken, worden beschikbaar gesteld door het CBS. Het peiljaar is 2022, tenzij anders vermeld. Regelmatig worden ook de voorlopige cijfers van 2023. Voor inkomensgegevens CBS zijn dat de meest recente cijfers. Voor het inzicht in het gebruik van lokale inkomensregelingen maken we gebruik van de gemeentelijke registraties en die van onze partners. Voor een beeld over de schuldenproblematiek in Zwolle maken we gebruik van de registraties van een aantal landelijke partijen, zoals Nibud en Geldfit, de gemeentelijke registraties en registraties van partners.

Communicatie
De Armoede- en Schuldenmonitor 2025 is in te zien via https://zwolle.bestuurlijkeinformatie.nl/.
De Armoede- en Schuldenmonitor wordt met de Participatieraad gedeeld.

Financiën
Het opstellen van de monitor is een terugkerende taak binnen de standaard werkzaamheden van de afdeling. Er zijn geen additionele externe kosten aan verbonden.

Risico's
De Armoede- en Schuldenmonitor is een kennisinstrument en kent in deze hoedanigheid geen risico's.

Vervolg
In het najaar leggen we u ter besluitvorming het beleidsplan Financiële Bestaanszekerheid 2026–2030 voor. Dit plan volgt het huidige Beleidsplan Schuldhulpverlening op, dat eind 2025 afloopt. Conform de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) zijn gemeenten verplicht ten minste eens per vier jaar een beleidsplan vast te stellen.

Deze Armoede- en Schuldenmonitor Zwolle wordt dit jaar voor het laatst in de huidige vorm uitgebracht. De behoefte aan monitoring blijft, maar we moderniseren de monitor. We ontwikkelen de Armoede- en Schuldenmonitor Zwolle zo door dat het aansluit en samenhangt met monitoring van de Koers Sociaal Domein.

Openbaarheid
Deze raadsbrief is openbaar.

Datum 10 september 2025

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer